

Avstämning av mål och budget för 2024

Samt ärenden som sambehandlas med avstämning av mål och budget för 2024

Fördelning av statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan, dnr KS 2023/1325

Fördelning av statsbidrag för förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska 2024, dnr KS 2023/1367

Ansökan sociala investeringar - Eftervård med hög tillgänglighet för unga i riskzon för kriminalitet, dnr KS 2023/1338

Storstockholms brandförsvaret – Verksamhetsplan och budget 2024 med ekonomisk plan för år 2025-2026, dnr KS 2024/79

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Avstämning av mål och budget för 2024, med tillhörande uppdrag och uppmaningar till berörda nämnder och bolagsstyrelser, godkänns i enlighet med vad som sägs i stadens promemoria.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 57,9 mnkr i enlighet med bilaga 2 till stadens promemoria. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda behov* i 2024 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade investeringsutgifter med 294,4 mnkr i enlighet med bilaga 2 till stadens promemoria. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsen förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2024 års budget.

4. Nämnderna medges budgetjustering för ökad internränta med 27,3 mnkr i enlighet med bilaga 2 till stadens promemoria. Finansiering sker via finansförvaltningen.
5. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade nettokostnader med 13,3 mnkr i enlighet bilaga 2 till stadens promemoria. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under kommunstyrelsen m.m. i 2024 års budget.
6. Nämndernas driftbudgetar för år 2024 justeras för ökade kostnader och intäkter med 7 092,2 mnkr för redovisade omslutningsförändringar i enlighet med bilaga 2 till stadens promemoria.
7. Nämndernas resultatenheter för år 2024 godkänns i enlighet med bilaga 5 till stadens promemoria.
8. Justeringar av kommunfullmäktiges indikatorer fastställs i enlighet med bilaga 3 till stadens promemoria.
9. Nämnderna uppmanas och stadens bolagsstyrelser uppmanas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera indikatorer och målvärden i enlighet med stadens promemoria samt bilaga 3 och 4.
10. Fördelning av statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan godkänns (dnr KS 2023/1325) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Fördelning av statsbidrag för förvaltningsområden för finska, meänkieli och samiska 2024 godkänns (dnr KS 2023/1367) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, under förutsättning att staden erhåller medel från Sametinget.
12. Nämnderna medges medel för sociala investeringar i eftervård med hög tillgänglighet för unga i riskzon för kriminalitet (dnr KS 2023/1338) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Anmälan av Storstockholms brandförsvares Verksamhetsplan och budget 2024 med ekonomisk plan för 2025-2026 godkänns (dnr KS 2024/79) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande samt bilaga 6.
14. Stockholms stad deltar i klimatmanifestationen Earth Hour lördagen den 23 mars klockan 20:30-21:30 2024 i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Övriga framställningar från nämnderna avslås.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Utifrån kommunfullmäktiges budget tar nämnder och bolagsstyrelser fram verksamhetsplaner med egna verksamhetsmål som konkretiserar kommunfullmäktiges mål, samt egna mål för indikatorer som de tilldelats.

Ärendet *Avstämning av mål och budget för 2024 (avstämningsärendet)* upprättas i syfte att stämma av att ambitionsnivån i nämndernas och styrelsernas verksamhetsplaner bedöms som tillräcklig för att nå upp till kommunfullmäktiges mål för året. I de fall bedömningen görs att ambitionsnivån behöver höjas kan nämnder och bolagsstyrelser uppmanas att vidta åtgärder.

Avstämningsärendet innehåller stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner med budget för 2024. I ärendet presenteras stadsledningskontorets bedömning av stadens aggregerade måluppfyllelse för helåret samt risker som kan inverka på denna.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret i samråd med Stockholms Stadshus AB.

Föredragande borgarrådets synpunkter

I avstämningsärendet redovisar stadsledningskontoret nämnders och styrelserns arbete med att genomföra stadens budget. I huvudsak bedöms mål och viktiga aktiviteter kunna genomföras enligt besluten i kommunfullmäktige. Det är glädjande i en svår ekonomisk tid där kostnader stiger kraftigt utan att kommuner och regioner kompenseras med höjda statsbidrag i motsvarande grad.

Landets kommuner och regioner går nu igenom ett stålbad utan historisk jämförelse som tvingar fram stora besparingar och i många fall uppsägningar av personal. Det är därför viktigt att konstatera att den budget som kommunfullmäktige beslutat om innebär att stadens verksamheter inom exempelvis omsorg, utbildning och kultur alla får täckning för de kostnader som uppstår till följd av pris- och löneökningar och att detta är grunden för en bra måluppfyllelse.

Att detta blivit möjligt i Stockholms stad är en följd både av en ansvarig ekonomisk politik och en försiktig skattechöjning. Denna förstärkta finansiering innebär också att investeringar i nödvändig infrastruktur, bostäder och klimatomställning kan genomföras och i ökad utsträckning, till följd av en stärkt finansiering, kan täckas av eget kapital istället för att lånas upp. Detta konstateras också i Standard & Poor's senaste granskning av stadens ekonomi där de konstaterar: "Amid macroeconomic head winds and inflationary costpressure, we expect the City of Stockholm will

maintain robust budgetary performance through 2025 thanks to a tax rate increase from 2024”.

Med detta sagt finns det betydande ekonomiska och verksamhetsmässiga utmaningar i denna svåra tid. Tydligast är kanske detta inom trygghetsområdet där kostnaderna för socialt förebyggande arbete är växande och även med en höjd budget riskerar att innebära en utmaning. Staden höjer med budgeten och med de insatser som redovisas i avstämningsärendet ambitionerna rejält såväl för förebyggande arbete, resurserna för placeringar av barn och unga samt kultur och fritidsaktiviteter för unga. Även de ökade resurser och den ökande socioekonomiska utjämning som föreslås för skolans del är en avgörande del för att jobba förebyggande och för att barn och unga inte ska rekryteras till kriminella gäng. I avstämningsärendet föreslås nu också att statsbidragen för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan i ökad utsträckning fördelas utifrån socioekonomiska faktorer.

En central del i arbetet mot segregation och ökade klyftor sker inom ramen för Fokus Järva. Det är ett arbetssätt där alla berörda nämnder och styrelser förväntas bidra till utvecklingen av området. Det behövs insatser såväl inom ramen för samhällsbyggnad som inom välfärd och det är därför angeläget att alla verksamheter bidrar. Arbetet har nu grundlagts varför det i budget föreslås spridas vidare till fokusområden i söderort.

I ärendet fördelas också ekonomiska medel till nämnder och styrelser som därigenom förväntas få bättre förutsättningar att bidra till stadens måluppfyllelse – inte minst när det gäller trygghetsarbetet.

Utöver den förstärkning av det förebyggande arbetet för en tryggare stad som finns i budgeten fördelas nu 30 miljoner kronor till platssamverkan för att göra specifika platser i hela staden tryggare genom samverkan med polis, lokalt näringsliv och civilsamhället. Stadens nämnder och styrelser har ansökt om mer än 100 miljoner kronor för investeringar i ett tryggare Stockholm. Genom de beslut som senare kommer fattas av ekonomi- och trygghetsutskottet kan därmed investeringar i exempelvis mer levande offentliga miljöer och belysning genomföras.

Det är angeläget, givet stockholmarnas upplevelse av trygghet i den stadsdel där man bor, att jämlikhetsperspektiv beaktas utifrån stora skillnader mellan olika stadsdelsområden.

I avstämningsärendet beslutas också om stora investeringar i klimatomställning samt en livskraftig miljö. Detta blir extra angeläget givet den nationella politikens misslyckande med ökande utsläpp som en konsekvens. Klimat är en viktig prioritering för den rödgröna majoriteten. Vi måste göra allt vi kan för att minska vår belastning på klimatet och ställa om vår stad. I Stockholm finns det högt uppsatta mål om klimatpositivitet år 2030 och fossilbränslefrihet år 2040. De höga ambitionerna följs nu av investeringar om 216,2 miljoner kronor i klimatbesparande åtgärder i stadens verksamheter och investeringar i klimatanpassning, något som nu fördelas från den Klimatmiljard som finns avsatt för mandatperioden. Även investeringar i arbetet för biologisk mångfald tilldelas anslag motsvarande 17 miljoner kronor.

I ärendet föreslås också kommunstyrelsen tilldela nämnder och styrelser 8 miljoner kronor för en kemikaliesmart förskola, 10 miljoner kronor för miljö- och klimatsamordnare i stadsdelsnämnderna och 16,4 miljoner kronor för lokala vattenprogram och insatser för ökad biologisk mångfald. Det är ett viktigt arbete som bidrar till att göra Stockholm grönare.

För att Stockholm även ska vara en mer levande stad fördelas pengar till exempelvis upprustade parklekar, naturreservat och Hästa gård.

Samtidigt anslås medel till lokalt arbete med minoritetsspråk, demokrati och mänskliga rättigheter och det är glädjande att se med vilken energi som stadens nämnder och styrelser tar sig an uppgiften att låta fler röster höras i vår stad.

Det är sammanfattningsvis så att avstämningsärendet visar att stadens verksamheter på bred front bidrar till en stad som håller samman med en stark välfärd och utveckling genom klimatomställningen.

Stockholm den 14 februari 2024

Karin Wanngård

Bilagor

0. Avstämning av mål och budget för 2024, dnr KS 2023/1199-1
1. Driftbudget och investeringar, dnr KS 2023/1199-1.2
2. Budgetjusteringar och projektmedel, dnr KS 2023/1199-1.3
3. Förändringar av kommunfullmäktiges indikatorer och målvärden, dnr KS 2023/1199-1.4
4. Uppmaningar till stadens nämnder och bolagsstyrelser, dnr KS 2023/1199-
5. Resultatenheter, dnr KS 2023/1199-1.5
6. Storstockholms brandförsvaret – Verksamhetsplan och budget 2024 med ekonomisk plan för 2025-2026, dnr KS 2024/79, dnr KS 2023/1199-1-6

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andrea Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Att delvis godkänna avstämning av mål och budget för 2024, med tillhörande uppdrag och uppmaningar till berörda nämnder och bolagsstyrelser

Att därutöver anföra

Avstämningsärendet innehåller stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner med budget för 2024. Syftet med avstämningsärendet är att stämman av att ambitionsnivån i nämndernas och bolagsstyrelsernas samlade planering bedöms som tillräcklig för att nå upp till kommunfullmäktiges mål för året. Att vi enbart delvis vill godkänna denna redovisning utgår naturligtvis ifrån att vi lagt fram egna budgetreservationer i kommunfullmäktige med en annan politisk inriktning för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Våra partier – Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna – har varit med och styrt Stockholm framgångsrikt tre av de fyra senaste mandatperioderna. Vi förenas av en gemensam vision för framtidens Stockholm, som bejakar stadens styrkor och särart, och framförallt passionerat tror på stockholmarnas potential och möjligheter att var och en och tillsammans forma sina egen framtid och förverkliga sina drömmar. Detta förord till våra budgetförslag utgör vår långsiktiga vision för Stockholms utveckling – ett modernt, frihetligt, tryggt och hållbart Stockholm.

Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och föreningar. I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara lika enkelt att vara singel som att bilda familj och åldras. Vi tror på stockholmarnas förmåga och rätt att bestämma över sina egna liv och därför är det också viktigt att alla stockholmare är en del av samhällsbygget och både vill och kan bygga sig en bättre framtid. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Vi står på stockholmarnas sida och har en tydlig målsättning med vår politik, att lösa de problem som stockholmarna upplever. Det är inte ett löfte om att politiken kan lösa alla problem. Men det är ett löfte om att vi ska lösa de problem som bara kan lösas genom politiska beslut.

Service till stockholmarna är utgångspunkten i stadens verksamheter. Målsättningen är att Stockholm ska vara en stad som det är lätt att leva i. Det handlar om att hämta på förskolan, att ta sig till och från arbetet, att leva klimatsmart, att hinna till barnens fritidsaktiviteter, handla eller träffa vänner. Oavsett vilken service det handlar om har stockholmarna rätt att förvänta sig att allt fungerar så att vardagen går ihop. Stadens verksamheter och medborgarservice ska kontinuerligt utvecklas för att underlätta för människor, företag och föreningar att vara verksamma i Stockholm. Stadens regelverk ska vara transparent, enkelt och tillåtande för att främja hållbara innovationer och initiativ på marknaden och inom civilsamhället.

Ordning och reda i stadens ekonomi är en förutsättning för att alla verksamheter i staden ska fungera. Låg skatt är en fråga om egenmakt och därigenom självbestämmande, så länge välfärdens kärna värnas. Att människor känner delaktighet i samhället är en grund för att skapa sig ett gott liv och utveckla sin fulla

potential. Skolan ska präglas av kunskap och höga förväntningar. Vi vill bryta segregationen och bygga en stad där människor med olika bakgrund, livssituationer och åldrar möts i gemenskap. Tillit skapar trygghet, vilket ska vara vägledande för det växande Stockholm. Stockholms stadsmiljöer ska vara trygga, gröna, levande och välskötta i hela staden. Vi ska värna och utveckla Stockholms unika karaktär och skönhet. Staden ska fortsätta utvecklas och växa, men alltid med varsamhet och samförstånd med de som bor här. Vi accepterar inte att människor i Stockholm får sin frihet begränsad på grund av diskriminering, rasism, antisemitism eller otrygghet. Vi arbetar därför målmedvetet för ökad frihet.

Det är så vi skapar ett modernt, frihetligt och hållbart Stockholm. Vi står alltid på stockholmarnas sida.

Utöver ovanstående vill vi i Moderaterna anföra följande: Den budget som nämnder och styrelser ska jobba efter har inriktningsmålen:

- En modern storstad med möjligheter för alla.
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Vår utgångspunkt är alltid ordning och reda i ekonomin. Det är nödvändigt för att kunna investera i Stockholm på lång sikt. Och för att stockholmarna aldrig ska behöva ta smällen av en oansvarig ekonomisk politik. Med en ekonomi i balans kan vi satsa mer än Socialdemokraterna på kommunens kärnuppgifter, utan att höja skatten.

Hela Stockholm ska vara tryggt. I arbetet mot kriminaliteten krävs det både insatser här och nu samt ett långsiktigt förebyggande arbete. Vi prioriterar insatser för en ökad trygghet med förslag om bland annat fler kommunala ordningsvakter, trygghetskameror och platssamverkan för ökad trygghet på otrygga platser. Att reformera föräldrastödsprogrammen för att kunna möta dagens utmaningar med föräldrar som oroar sig för sina barn som riskerar att dras in i gängkriminalitet är viktigt. Samverkan med Region Stockholm bör också utvecklas för att stärka socialtjänstens närvaro på familjecentralerna och för att bygga ut hembesöksprogrammet.

Vi vill se en stad med Sveriges bästa skolor och en stad där människor med olika bakgrund och livssituation möts i gemenskap. Utmaningarna i Stockholms skolor skiljer sig från skola till skola men politikens grundinställning måste vara att höja kvalitén och kunskapsresultaten i alla stadens skolor. Oavsett om skolan ligger i Skärholmen eller Södermalm ska varje skola få rätt förutsättningar att ge varje elev den kunskap de behöver för att klara sig vidare i livet. Tack vare att vi prioriterar kommunens kärnuppgifter klarar vi av att satsa mer på skolan än Socialdemokraterna gör 2024 med höjda schabloner, från förskolan till gymnasieskolan. Vi fäster stor vikt vid tidiga insatser, med satsningar på fysiska läromedel i låg- och mellanstadiet och ökat fokus på läsförståelse i förskoleklass och lågstadiet. Möjligheterna till kompetensutveckling ska stärkas och karriärtjänster i förskolan bör införas i hela staden.

Vi ser allvarligt på att Socialdemokraterna på samtliga områden genomför en politik som utgör ett hot mot mångfalden och valfriheten och som resulterar i en rad kommunaliseringar av välfungerande fristående verksamheter i. Inom förskola och äldreomsorg hotas den fria etableringsrätten. Det kommer leda till att mångfalden, som i dag är något stockholmarna uppskattar, blir mindre och allvarligt försvåra för kvinnors småföretagande i kvinnodominerade branscher. Valfriheten bör stärkas och Stockholm ska också vara en attraktiv arbetsgivare för personalen i sina egna verksamheter.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Att delvis godkänna avstämning av mål och budget för 2024, med tillhörande uppdrag och uppmaningar till berörda nämnder och bolagsstyrelser

Att därutöver anföra

Avstämningsärendet innehåller stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner med budget för 2024. Syftet med avstämningsärendet är att stämna av att ambitionsnivån i nämndernas och bolagsstyrelsernas samlade planering bedöms som tillräcklig för att nå upp till kommunfullmäktiges mål för året. Att vi enbart delvis vill godkänna denna redovisning utgår naturligtvis ifrån att vi lagt fram egna budgetreservationer i kommunfullmäktige med en annan politisk inriktning för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Våra partier – Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna – har varit med och styrt Stockholm framgångsrikt tre av de fyra senaste mandatperioderna. Vi förenas av en gemensam vision för framtidens Stockholm, som bejakar stadens styrkor och särart, och framförallt passionerat tror på stockholmarnas potential och möjligheter att var och en och tillsammans forma sina egen framtid och förverkliga sina drömmar. Detta förord till våra budgetförslag utgör vår långsiktiga vision för Stockholms utveckling – ett modernt, frihetligt, tryggt och hållbart Stockholm.

Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och föreningar. I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara lika enkelt att vara singel som att bilda familj och åldras. Vi tror på stockholmarnas förmåga och rätt att bestämma över sina egna liv och därför är det också viktigt att alla stockholmare är en del av samhällsbygget och både vill och kan

bygga sig en bättre framtid. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Vi står på stockholmarnas sida och har en tydlig målsättning med vår politik, att lösa de problem som stockholmarna upplever. Det är inte ett löfte om att politiken kan lösa alla problem. Men det är ett löfte om att vi ska lösa de problem som bara kan lösas genom politiska beslut.

Service till stockholmarna är utgångspunkten i stadens verksamheter. Målsättningen är att Stockholm ska vara en stad som det är lätt att leva i. Det handlar om att hämta på förskolan, att ta sig till och från arbetet, att leva klimatsmart, att hinna till barnens fritidsaktiviteter, handla eller träffa vänner. Oavsett vilken service det handlar om har stockholmarna rätt att förvänta sig att allt fungerar så att vardagen går ihop. Stadens verksamheter och medborgarservice ska kontinuerligt utvecklas för att underlätta för människor, företag och föreningar att vara verksamma i Stockholm. Stadens regelverk ska vara transparent, enkelt och tillåtande för att främja hållbara innovationer och initiativ på marknaden och inom civilsamhället.

Ordning och reda i stadens ekonomi är en förutsättning för att alla verksamheter i staden ska fungera. Låg skatt är en fråga om egenmakt och därigenom självbestämmande, så länge välfärdens kärna värnas. Att människor känner delaktighet i samhället är en grund för att skapa sig ett gott liv och utveckla sin fulla potential. Skolan ska präglas av kunskap och höga förväntningar. Vi vill bryta segregationen och bygga en stad där människor med olika bakgrund, livssituationer och åldrar möts i gemenskap. Tillit skapar trygghet, vilket ska vara vägledande för det växande Stockholm. Stockholms stadsmiljöer ska vara trygga, gröna, levande och välskötta i hela staden. Vi ska värna och utveckla Stockholms unika karaktär och skönhet. Staden ska fortsätta utvecklas och växa, men alltid med varsamhet och samförstånd med de som bor här. Vi accepterar inte att människor i Stockholm får sin frihet begränsad på grund av diskriminering, rasism, antisemitism eller otrygghet. Vi arbetar därför målmedvetet för ökad frihet.

Det är så vi skapar ett modernt, frihetligt och hållbart Stockholm. Vi står alltid på stockholmarnas sida.

Därutöver vill Liberalerna anföra nedanstående.

Liberalerna menar att stadens ambitioner för att stärka omhändertagna och placerade barns skolgång måste stärkas och att KF:s årsmål för andel placerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan borde öka till 82 procent. Stockholm måste bli mycket bättre på att se till att barn som är placerade eller omhändertagna också får en fungerande skolgång och stadsdelsnämnderna ta ansvar för att följa upp deras kunskapsresultat.

Det är oroande att utfallet för indikatorn rörande placerade barns skolresultat försämrats och att det finns en risk att målvärdet inte uppnås för året. Måluppfyllelsen förutsätter att stadens stadsdelsnämnder intensifierar arbetet med att säkerställa en obruten skolgång för placerade barn och unga och Järva stadsdelsnämnd uppmanas i

samband med tertialrapport 1 att höja målvärdet för indikatorn Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik och engelska i grundskolan.

Med anledning av de nationella skolresultat utifrån den senaste PISA-undersökningen som visade på oroväckande siffror när det gäller läsning skulle Liberalerna skulle önska se en strategi för ökad läsförmåga och läslust parallellt med en strategi för inköp av skön- och facklitteratur samt tryckta läromedel. Med tanke på den nationella läskrisen så borde det uppmärksammas så att inte skolresultaten börjar rasa igen.

När vi besöker Stockholms skolor är det tydligt i vilken omfattning det rapporteras om ökad psykisk ohälsa bland eleverna. Detta är en fråga som borde tas upp i detta ärende, då det är ett område med stor betydelse för stadens unga invånare och behöver bemötas genom ett intensifierat arbete i staden.

Av ärendet framgår att brukarnas upplevelse av trygghet på LSS-boenden har sjunkit och att finns risk att nämnderna inte når sina årsmål när det gäller brukarnas upplevelse av trygghet inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

SLK:s bedömning är att det är en stor avvikelse mellan stadsdelsnämndernas årsmål och utfall 2023 för indikatorn *Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn*. Samtliga stadsdelsnämnder utom Skärholmen och Järva uppmanas att intensifiera arbetet för att öka andelen brukare inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning som upplever trygghet.

Detta är mycket beklagligt, inte minst utifrån att många funktionsnedsatta också har en hög brottsutsatthet. Då behöver stadens egna verksamheter ha en hög trygghet. När det i övrigt gäller arbetet med tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning nämns stadens reviderade *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029*. Ett allmänt problem med stadens program är dock att fokusområdena inte tydligt målsätts och det ofta är oklart hur programmen ska utvärderas och följas upp så programmet blir något som staden verkligen lever upp till. Vi ser också att de hårda nämnderna och bolagen måste ta större ansvar för programmets genomförande, så att inte innehållet i programmet bara blir en angelägenhet för socialnämnden och stadsdelsnämnderna.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdet *I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb* årsmål kommer att uppnås helt under 2024. Vi ställer oss frågan hur detta ska uppnås då arbetslösheten nu pekar uppåt. Om den ekonomiska utvecklingen under

2024 visar på en vikande konjunktur är frågan hur staden når målet fullt ut om att alla ska ha ett eget jobb.

Samtidigt redovisas i ärendet att en väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet *Tryggheten ska öka genom*

förebyggande insatser (som även detta mål bedöms kunna nås helt och hållet) är den fortsatt allvarliga situationen i samhället med gängkriminalitet och dödligt våld som påverkar staden som helhet.

Andelen med förtroende för stadsdelen där man bor har sjunkit i hela staden och det bedöms därför bli svårt att nå upp till årsmålet 2024. Detta lämnas utan förklaring men med skrivelsen att det är en viktig fråga att följa under året.

Det är glädjande att stockholmarna efter pandemin söker sig tillbaka till kulturen. Men vi ser också att det är bekymmersamt att nivåerna inte kommer upp i de nivåer där de var innan pandemin på muséer och konsthallar. Trenden är sannolikt en eftersläpning av det ekonomiska läget, men också ett utslag av förändrade vanor. Detta innebär ytterligare ekonomiska ansträngningar för staden som redan står inför ett ökat kostnadsläge med höjd internränta som skapar dyra lokalkostnader. Vi vill att det utreds och presenteras förslag på åtgärder framåt.

Vi vill också påtala vikten av att komma igång med planeringen inför stadsbibliotekets stängning. Barn- och ungdomsverksamheten måste hållas igång och tillsäkras en lokal. Tillgången på alla böckerna som inte kommer att ligga framme, cirka 100.000 böcker, måste också säkerställas. Stockholmarna måste fortsatt kunna ta del av den litterära konsten.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdet *I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med* i kombination med *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla* årsmål kommer att uppnås helt under 2024. Vi ställer oss frågan hur detta tänkas uppnås, då vi ser hur bostadsbyggandet helt stannat av och byggkostnaderna är fortsatt höga. I exploateringsnämndens verksamhetsberättelse framgår det att markanvisningar uppgår endast till nästan 3000 mot stadens mål om 8000. Antalet påbörjade bostäder uppgår till endast ca 2900, så låga siffror i antalet påbörjade bostäder har inte uppvisats sedan finanskrisens år 2007-2008. Detta står i stark kontrast till de löften om en expansiv bostadspolitik som de rödgröna utlovade under valrörelsen 2022, en tid då marknadsläget och konjunkturen redan var känd.

Vidare noterar vi att majoriteten helt valt att prioritera bort viktiga HBTQI-satsningar i Järvaområdet. Liberalerna har tidigare lyft frågan om att staden behöver stärka rätten för våra barn och unga HBTQI-personer som lever i vår ytterstad. Det är därför högst anmärkningsvärt majoriteten väljer bort att allokera resurser för att främja demokratiskyltning samt HBTQ-utbildningar och certifieringar på Järvaområdet.

Stadsledningskontoret lyfter att det finns ett antal brister i nämndernas interna kontroll, vilket Liberalerna har noterat vid ett antal större projekt som staden har i gång. Liberalerna har vid flera tillfällen påpekat behovet av en extern granskare vid större projekt såsom Slussen och SFA. De extrema fördyringarna, vilka har inträffat på grund av bristande underlag och kalkyler, ska kunna förhindras i framtiden genom

att en oberoende granskare tillsätts till större projekt och därmed bidrar till att stadens rutiner kring den interna kontrollen stärks.

Kommunstyrelsen

Reservation av Christofer Fjellner, Annika Friberg och Jonas Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Linnéa Vinge (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att avslå borgarrådsberedningens förslag
2. Därutöver anföra följande:

Avstämning om mål och budget baseras på den rödgröna majoritetens beslutade kommunbudget och verksamhetsplaner. Sverigedemokraterna förordar en annan inriktning som kan utläsas i vår budget.

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Jonas Naddebo (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis godkänna avstämning av mål och budget för 2024, med tillhörande uppdrag och uppmaningar till berörda nämnder och bolagsstyrelser
2. Att därutöver anföra följande

Avstämningsärendet innehåller stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner med budget för 2024. Syftet med avstämningsärendet är att stämna av att ambitionsnivån i nämndernas och bolagsstyrelsernas samlade planering bedöms som tillräcklig för att nå upp till kommunfullmäktiges mål för året. Att vi enbart delvis vill godkänna denna redovisning utgår naturligtvis ifrån att vi lagt fram egna budgetreservationer i kommunfullmäktige med en annan politisk inriktning för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Våra partier – Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet och Kristdemokraterna – har varit med och styrt Stockholm framgångsrikt tre av de fyra senaste mandatperioderna. Vi förenas av en gemensam vision för framtidens Stockholm, som bejakar stadens styrkor och särart, och framförallt passionerat tror på stockholmarnas potential och möjligheter att var och en och tillsammans forma sina egen framtid och förverkliga sina drömmar. Detta förord till våra budgetförslag utgör vår långsiktiga vision för Stockholms utveckling – ett modernt, frihetligt, tryggt och hållbart Stockholm.

Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och föreningar. I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara lika enkelt att vara singel som att bilda familj och åldras. Vi tror på stockholmarnas förmåga och rätt att bestämma över sina egna liv och därför är det också viktigt att alla stockholmare är en del av samhällsbygget och både vill och kan bygga sig en bättre framtid. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Vi står på stockholmarnas sida och har en tydlig målsättning med vår politik, att lösa de problem som stockholmarna upplever. Det är inte ett löfte om att politiken kan lösa alla problem. Men det är ett löfte om att vi ska lösa de problem som bara kan lösas genom politiska beslut.

För Centerpartiet är de övergripande målen för Stockholms stad 2024: En öppen, trygg och attraktiv storstad med möjligheter för alla, En hållbart växande och dynamisk storstad och En innovativ stad med ansvarsfull och hållbar ekonomi.

Centerpartiet anser att staden ska vara fossilbränslefri senast 2035, istället för majoritetens mål om 2040. Som viktiga delmål är då att staden ska vara en fossilfri organisation senast 2030 samt att trafiken i Stockholms innerstad vara utsläppsfri senast år 2030. För att målen ska kunna nås behöver staden jobba på flera fronter samtidigt, dels med ny teknik genom bolaget Stockholm Exergi som kan fånga in och lagra koldioxid, dels fasa ut fossila bränslen genom kraftfulla incitament, beteendeförändringar och energieffektiviseringar.

I avstämningsärendet ser vi att med majoritetens politik förlitar sig nämnder och bolag mycket på minskad energianvändning och konsumtionsminskningar. Det kommer inte att räcka att förlita sig på att enbart tekniken med minusutsläpp ska göra Stockholm till en klimatpositiv stad 2030, utfasning av fossila bränslen behöver ske parallellt och kraftfullt. För att nå dit behövs fler eldrivna transporter, ökad andel resor med cykel och kollektivtrafik och ökad produktion av solenergi i Stockholm. Centerpartiet vill också omvandla fler bilvägar till stadsgator. Det ger butiker och restauranger mer utrymme och bidrar till en levande stad. Det ska vara lätt och gynnsamt att välja fossilfria och hållbara alternativ. Det är bra att staden under året kommer att ta fram ett nytt miljöprogram, men ett flertal av åtgärderna som styret anser behövs för att nå dit skulle ha varit på plats redan under 2023. Det är olyckligt att miljö- och klimatarbetet inte har fått tillräckligt hög prioritet inom majoriteten.

En väsentlig risk som bedöms kunna påverka måluppfyllelsen för verksamhetsområdesmålet är det höga priset på livsmedel och ett svagare utbud av ekologiska alternativ. Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden har ett årsmål om 70 procent och där ser stadsledningskontoret att riskerna kopplat ekologisk kost kan påverka indikatorns måluppfyllelse negativt. Centerpartiet anser

att det är ännu viktigare nu i kristider och med ökade kostnader, att Stockholm kan och ska gå före i arbetet med att höja produktionsnivåerna för svensk närodlat mat. Detta är särskilt viktigt i tider av krig och kriser i Sveriges närområde. Idag ligger den svenska självförsörjningsgraden på cirka 50 procent, en nivå vi behöver höja. Stockholm kan bidra genom goda möjligheter att producera betydligt mycket mer mat än vad som görs i nuläget. Politiken behöver göra allt den kan för att öka den närproducerade maten genom upphandling av svenskt och vilt. Det är exempelvis inte rimligt att svensk matproduktion har betydligt strängare krav än vad stadens egen matupphandling har att följa.

I vår vision är Stockholm en trygg stad. Dödsskjutningarna i Sverige har ökat dramatiskt sedan 2011. Ska Stockholm bli en tryggare stad behövs flera åtgärder för att bekämpa de kriminella gängerna som hotar poliser och åklagare. Straffen för grov organiserad brottslighet och gängbrottslighet behöver skärpas. Polisen måste få möjlighet att säkra bevis på fler sätt än idag och mer måste göra för att motverka välfärdsbrottslighet. Men det behövs även göra er i de mjuka frågorna: att förbättra skol-, idrotts-, arbetsmarknads- och socialpolitiken. Majoriteten måste göra mer för att se till att fler Stockholmare får ett jobb att gå till och får en vettig fritid. Vi behöver en skola där varje elev får förutsättningar att lyckas. Alla elever har rätt till en bra utbildning, oavsett var i staden man bor, oavsett bakgrund eller kön. Utbildningen måste hålla hög kvalitet.

Vi ser att majoritetens ambitioner vad gäller att lyfta och utveckla Järvaområdet inte räcker till. Vi menar att en omfattande investeringsplan om tio miljarder kronor över en mandatperiod behövs för hela ytterstaden. I detta ingår att fördela en fördubbling av medel för sociala investeringar. En viktig del är därutöver att staden ska revidera översiktsplanen, inte minst för att möjliggöra Järva Stadspark, som är en särskild satsning på Järva för fler bostäder, bättre kopplingar mellan stadsdelsområden, en upprustning av stadsmiljön, som inkluderar bättre städning, cykel- och gångvägar och belysning och mer kultur- och idrottsanläggningar.

Feriejobben är ett viktigt syfte att ge fler unga en första rad på CV:t och bidrar till att fler får upp ögonen för en karriär i stadens verksamheter efter genomförd gymnasieutbildning. Vi ser att majoriteten inte kommer att nå kommunfullmäktiges mål på 11 000 feriejobb i stadens egen regi. Tyvärr så visar det på en ovilja bland majoriteten att driva en aktiv arbetsmarknadspolitik. Det är olyckligt att majoriteten inte satsar på riktiga reformer på arbetsmarknadsområdet och vidareutveckling det vi under förra mandatperioden gjorde för att kroka arm med arbetsgivare i näringslivet. Ingen gynnas av att staden ordnar feriejobb som inte innebär en riktig första arbetslivserfarenhet utan bara bidrar till statistik i stadens styrdokument. Det hade dessutom varit mer motiverat att förstärka arbetet med att få fler ungdomar att feriejobba i en annan stadsdel än de bor, för att på riktigt bidra till att bryta segregationen.

Stockholm har en akut brist på idrottsanläggningar som måste byggas ikapp. Vi behöver både göra egna investeringar och låta privata aktörer få möjlighet att bidra

till ett ökat antal idrottsanläggningar i Stockholm. Både mindre anläggningar för föreningslivet och spontanidrott men också fler arenor och idrottskluster. Majoriteten gör inte tillräckligt för att garantera idrottandet i Stockholm och deras flaggskeppsprojekt ”idrottsmiljarden” äts mest upp av sedan tidigare beslutade investeringar. Stockholms idrottsföreningar och barn och unga har inte råd med en sänkning av ambitionerna.

Ett högt bostadsbyggande med tillhörande samhällsservice är en av stadens mest prioriterade uppgifter. Trots det så görs för lite från majoritetsstyret. Stadsledningskontoret konstaterar att byggstarter riskerar försenas till följd av den ekonomiska osäkerheten. Det är oroväckande med tanke på den bostadsbrist som vi under lång tid har sett i Stockholm. Här behöver exempelvis stadens allmännyttiga bostadsbolag bidra till att byggandet hålls igång och att fler bostäder kommer till. Trots det så har majoriteten inte prioriterat byggande inom stadens allmännyttiga bolag, vare sig Svenska Bostäder eller Familjebostäder har haft några produktionsstarter under år 2023. Att majoriteten bedömer att målet ”I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med” kommer att uppnås helt under 2024 är alltså minst sagt uppseendeväckande.

Tillslut vill vi i Centerpartiet se en rolig stad som ger plats åt nöjesliv, kultur och idrott. En stad som gör plats för de människor som bor här med fler levande kvarter och gröna parker och fler centrumkärnor. En levande stad är en trygg stad när människor är i rörelse, när det är upplyst och när aktiviteter sker i alla stadsdelar under hela dygnet, året om. Vi ser i avstämningsärendet att exempelvis stadsdelsnämndernas investeringar för att göra detta möjligt saknas. Exempelvis hade Centerpartiets budget inneburit betydligt tydligare uppmaningar till stadsdelsnämnder och andra delar av staden samt tillgängliga investeringsmedel för att anlägga fler badplatser och annat som tillgängliggör stadens fantastiska vatten för fler.

Ersätтарыttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

Att delvis godkänna avstämning av mål och budget för 2024, med tillhörande uppdrag och uppmaningar till berörda nämnder och bolagsstyrelser

Att därutöver anföra

Avstämningsärendet innehåller stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner med budget för 2024. Syftet med avstämningsärendet är att stämna av att ambitionsnivån i nämndernas och bolagsstyrelsernas samlade planering bedöms som tillräcklig för att nå upp till kommunfullmäktiges mål för året. Att vi enbart delvis vill godkänna denna redovisning utgår naturligtvis ifrån att vi lagt fram egna budgetreservationer i kommunfullmäktige med en annan politisk inriktning för stadens nämnder och bolagsstyrelser.

Våra partier – Kristdemokraterna, Moderaterna, Liberalerna och Centerpartiet – har varit med och styrt Stockholm framgångsrikt tre av de fyra senaste mandatperioderna. Vi förenas av en gemensam vision för framtidens Stockholm, som bejakar stadens

styrkor och särart, och framförallt passionerat tror på stockholmarnas potential och möjligheter att var och en och tillsammans forma sina egen framtid och förverkliga sina drömmar. Detta förord till våra budgetförslag utgör vår långsiktiga vision för Stockholms utveckling – ett modernt, frihetligt, tryggt och hållbart Stockholm.

Vår vision för Stockholm är en modern, öppen, trygg, hållbar, tillåtande och framtidsinriktad stad där det finns en mångfald av människor, företag och föreningar. I vårt Stockholm bemöts utmaningar genom samarbeten mellan staden, företagen, akademien och det civila samhället. Hit ska forskare, turister, investerare och studenter från hela världen söka sig. Stockholm ska vara en stad för alla – barn och unga, vuxna och äldre, inflyttade och de som bott här hela livet, företagare och anställda. Här ska det vara lika enkelt att vara singel som att bilda familj och åldras. Vi tror på stockholmarnas förmåga och rätt att bestämma över sina egna liv och därför är det också viktigt att alla stockholmare är en del av samhällsbygget och både vill och kan bygga sig en bättre framtid. Stockholm ska fortsätta utvecklas i takt med vad stockholmarna önskar, behöver och drömmer om.

Vi står på stockholmarnas sida och har en tydlig målsättning med vår politik, att lösa de problem som stockholmarna upplever. Det är inte ett löfte om att politiken kan lösa alla problem. Men det är ett löfte om att vi ska lösa de problem som bara kan lösas genom politiska beslut.

Service till stockholmarna är utgångspunkten i stadens verksamheter. Målsättningen är att Stockholm ska vara en stad som det är lätt att leva i. Det handlar om att hämta på förskolan, att ta sig till och från arbetet, att leva klimatsmart, att hinna till barnens fritidsaktiviteter, handla eller träffa vänner. Oavsett vilken service det handlar om har stockholmarna rätt att förvänta sig att allt fungerar så att vardagen går ihop. Stadens verksamheter och medborgarservice ska kontinuerligt utvecklas för att underlätta för människor, företag och föreningar att vara verksamma i Stockholm. Stadens regelverk ska vara transparent, enkelt och tillåtande för att främja hållbara innovationer och initiativ på marknaden och inom civilsamhället.

Ordning och reda i stadens ekonomi är en förutsättning för att alla verksamheter i staden ska fungera. Låg skatt är en fråga om egenmakt och därigenom självbestämmande, så länge välfärdens kärna värnas. Att människor känner delaktighet i samhället är en grund för att skapa sig ett gott liv och utveckla sin fulla potential. Skolan ska präglas av kunskap och höga förväntningar. Vi vill bryta segregationen och bygga en stad där människor med olika bakgrund, livssituationer och åldrar möts i gemenskap. Tillit skapar trygghet, vilket ska vara vägledande för det växande Stockholm. Stockholms stadsmiljöer ska vara trygga, gröna, levande och välskötta i hela staden. Vi ska värna och utveckla Stockholms unika karaktär och skönhet. Staden ska fortsätta utvecklas och växa, men alltid med varsamhet och samförstånd med de som bor här. Vi accepterar inte att människor i Stockholm får sin frihet begränsad på grund av diskriminering, rasism, antisemitism eller otrygghet. Vi arbetar därför målmedvetet för ökad frihet.

Det är så vi skapar ett modernt, frihetligt och hållbart Stockholm. Vi står alltid på stockholmarnas sida.

Kristdemokraterna ser allvarligt på att vänstermajoritetens politik riskerar att försämra stadens ekonomi i ett redan känsligt ekonomiskt och finansiellt läge såväl nationellt som globalt. En återgång till ökad skuldsättning i snabb takt för att finansiera allmännyttans höga mål, kraftigt fördyrade projekt och undermålig projektstyrning i kombination med räntor som skenat kommer drabba välfärden då driftmedel trängs undan av de ökade kapitalkostnaderna.

Vi vill särskilt lyfta stadsledningskontorets formuleringar om investeringsrelaterade kostnaders påverkan på drift, att utgifterna måste minskas och att kvalitet och funktion måste sättas i relation till investeringskostnaderna. Det är stockholmarna som i slutändan behöver betala notan för en oansvarig ekonomisk hushållning.

Ärendet

Samtliga nämnder och bolagsstyrelser har med utgångspunkt från kommunfullmäktiges budget 2024 inkommit med budget och verksamhetsplan för 2024. Som ett led i kommunstyrelsens uppsiktsplikt har nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner granskats. Nämnderna har, utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena, fastställt verksamhetsspecifika mål, nämndindikatorer och aktiviteter.

I nämndernas verksamhetsplaner görs framställningar om omslutningsförändringar av nämndens budget. Vissa nämnder har även begärt budgetjusteringar, vilka behandlas i detta ärende, enligt bilaga 2.

Stadsledningskontoret har stämt av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner och samlade ambitionsnivå för året. Utifrån det underlaget har stadsledningskontoret gjort en bedömning av kommunfullmäktiges måluppfyllelse för innevarande år vilken presenteras i ärendet.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 2 februari 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Avstämning av mål och budget för 2024 (avstämningsärendet) innehåller stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner med budget för 2024. I ärendet presenteras stadsledningskontorets bedömning av stadens aggregerade måluppfyllelse för helåret samt risker som kan inverka på denna.

Omvärlden fortsätter att präglas av lågkonjunktur, höjda räntor och dämpad efterfrågan. Den höga inflationen och de kraftigt stigande räntorna under 2023 har slagit hårt mot hushåll och mot bostadsbyggandet som i princip har avstannat. Sveriges BNP, som har minskat under senare delen av 2023, förväntas leda till att arbetsmarknaden försvagas under 2024. Det rådande konjunkturläget påverkar stadens ekonomi och verksamhet med minskade intäkter och ökade kostnader, vilket kan komma att kräva omprioriteringar för att hålla givna budgetramar och beslutade projektramar.

För att kunna fortsätta leverera en service av hög kvalitet krävs att staden har en god och nära samverkan internt och med externa aktörer. Tack vare nämndernas målmedvetna arbete med att uppnå en ekonomi i balans, finns goda förutsättningar för en ekonomi i balans under 2024.

Stadsledningskontoret bedömer att kommunkoncernen kommer att kunna uppfylla samtliga kommunfullmäktiges inriktningsmål under 2024. Det förutsätter att nämnder och bolagsstyrelser genomför det de beskrivit i sina verksamhetsplaner för 2024 samt höjer ambitionsnivån och vidtar åtgärder i enlighet med justeringar i bilaga 3 och uppmaningar i bilaga 4.